

ماهنامه اداره کل پدافند غیرعامل
شماره ۴۹ / مهر ماه ۱۳۹۹

ماهنامه دیجیتال پدافند غیرعامل

استاندار آذربایجان شرقی:

رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی به‌ویژه استفاده از ماسک
برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا الزامی است

مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری:

هفته پدافند غیرعامل به عنوان فرصتی برای آشنا کردن مردم
با مقوله پدافند غیرعامل بوده و فرهنگ‌سازی در بین مردم از
اهداف مهم این حوزه است

در این شماره می‌خوانید:

ضرورت اسکان موقت با دیدگاه پدافند غیرعامل

نقش «فناوری» در مقابله با بحران ویروس کرونا

آسیاب دیجیتال

جاسوسی از اینستاگرام تنها با یک فایل تصویری مخرب

مهم‌ترین به‌روزرسانی‌های ماه جاری شرکت‌های تولید کننده سخت افزار و نرم افزار

جهت دسترسی به آرشیو نشریه به این لینک مراجعه فرمایید.

پیش بینی فضای امن در ساختمان‌ها

سازمان پدافند غیرعامل کشور
معاونت امور شهری و تهران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب:

- ۵..... [اخبار پدافند غیرعامل](#)
۷..... [چکیده مقالات و مطالب آموزشی](#)
۱۵..... [مهمترین اخبار و رویدادها](#)
۱۷..... [معرفی کتاب](#)
۱۸..... [طرحهای کسر خدمت سربازی](#)
۱۸..... [سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل](#)

مدیر مسئول:
محمد باقر آقایی

سردبیر:
لیدا رسول اهری

نشانی:

تهران، میدان شهدا، استانداری آذربایجان شرقی، اداره کل
پدافند غیرعامل
تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۱۸
دورنگار: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۵۹

استادان، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند، می‌توانند مقاله‌های آموزشی، پژوهشی و ترویجی خود را برای درج در نشریه پدافند غیر عامل به نشانی زیر ارسال کنند.

passivedefense@ostan-as.gov.ir

پایه تدوین کارساز و پاپ

پدافند غیرعامل

را می‌کنید

سازمان پدافند غیرعامل کشور

جلسه کمیته نظارت ستاد استانی مقابله با کرونا

فعالیت این گروه‌ها به صورت هفتگی در جلسه کمیته نظارت ستاد استانی مقابله با کرونا ارائه می‌شود. راستگو به آغاز فصل سرما و احتمال افزایش مبتلایان به بیماری کرونا و آنفلوآنزا اشاره کرد و گفت: بی‌توجهی به رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی، سلامت اجتماعی و سلامت فردی افراد را به خطر می‌اندازد. وی افزود: بر اساس بررسی‌های انجام شده از سوی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تجمعات و دورهمی‌های خانوادگی در تشدید بیماری و افزایش آمار مبتلایان، نقش پررنگی دارد و خانواده‌ها باید به این موضوع توجه کنند. وی همچنین با قدردانی از عملکرد صدا و سیما در آگاه‌سازی هرچه بیشتر مردم نسبت به بیماری کرونا گفت: سایر رسانه‌های استان نیز در این زمینه فعال‌تر باشند.

هفته باید از شیوه‌های نوین و متفاوت‌تری از سال‌های گذشته استفاده کرد تا در فرهنگ سازی پدافند غیرعامل بین مردم نقش مؤثرتری ایفا کند. اعضای ستاد نکوداشت هفته پدافند غیرعامل نیز دیدگاه‌های خود را درخصوص برگزاری برنامه‌های این هفته بیان کردند.

علیار راستگو در جلسه کمیته نظارت ستاد استانی مقابله با کرونا، با اشاره به آخرین وضعیت شیوع بیماری کرونا در استان گفت: بررسی‌های انجام شده حاکی از کاهش ۱۵ درصدی رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی توسط مردم استان نسبت به ماه‌های گذشته است. انتظار داریم با توجه به افزایش مبتلایان و فوتی‌های بیماری کرونا در استان، رعایت فاصله گذاری اجتماعی و شیوه‌نامه‌های بهداشتی در جامعه، بیش از پیش افزایش یابد. وی از تشدید نظارت بر روند فعالیت بخش‌های مختلف در جامعه توسط گروه‌های نظارتی مشترک خبر داد و گفت: در صورت بی‌توجهی اصناف و هر یک از بخش‌های مختلف جامعه به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و تهدید بهداشت و امنیت عمومی، مطابق قانون با افراد خاطی برخورد خواهد شد. گزارش

ستاد نکوداشت هفته پدافند غیرعامل در استان

محمدباقر آقایی در نخستین جلسه این ستاد از هفته پدافند غیرعامل به عنوان فرصتی برای آشنا کردن مردم با مقوله پدافند غیرعامل نام برد و فرهنگ سازی در بین مردم را از اهداف مهم این حوزه بیان کرد. وی ضمن تشریح شرایط ویژه کشور از لحاظ شیوع بیماری کرونا گفت: باید سعی شود برنامه‌های امسال سمت و سوی مجازی و رسانه‌ای بگیرد و بیش از پیش در این فضا فعالیت داشته باشیم. مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی برنامه ریزی‌های لازم برای نکوداشت هفته پدافند غیرعامل را تشریح کرد و گفت: به دلیل شیوع بیماری همه‌گیر کرونا و مجازی برگزار شدن برنامه‌های این

جلسه ستاد استانی مدیریت و مقابله با کرونا

تجمع و اتراق در پارک‌ها و تفرجگاه‌ها ممنوع است و شهرداری ضمن نظارت بر این موضوع، ضدفونی سطوح تماس مانند وسایل بازی و ورزش را به صورت جدی مورد توجه قرار دهد. تجمع و برگزاری مراسم در آرامستان‌ها ممنوع است. با وجود این ممنوعیت، گزارش‌های نگران‌کننده‌ای از شکل‌گیری تجمعات در آرامستان‌ها رسیده است، با توجه به اینکه این تجمع‌ها یکی از عوامل انتقال بیماری محسوب می‌شوند باید به صورت جدی جلوی آن گرفته شود. وی در ادامه با اشاره به تصویب ممنوعیت اعزام زوار اربعین از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا، گفت: با توجه به شرایط حساس کنونی، برگزاری هرگونه مراسم که به شکل‌گیری تجمع منجر شود موجب نگرانی است و بر این اساس هیچ مراسمی در اربعین برگزار نخواهد شد. تصمیمات ستاد مقابله با کرونا برای همگان الزامی است و اقدامات خودسرانه و مخالف با مصوبات این ستاد از سوی هر کسی که باشد مذموم و قابل پیگیری است. درخصوص ممنوعیت حضور دانش‌آموزان در مدارس، با وجود این ممنوعیت شیوع بیماری در سنین زیر ۱۸ سال افزایش یافته است که نشان می‌دهد ابتلای این افراد از جایی غیر از مدرسه بوده است. پورمحمدی همچنین بر همکاری همه مراکز درمانی با دانشگاه علوم پزشکی تبریز تأکید کرد.

دکتر محمدرضا پورمحمدی با قدردانی از تلاش‌ها و خدمات جامعه پزشکی و پرستاری و مسئولان و کارکنان حوزه بهداشت و درمان استان، اظهار داشت: تنها راه مقابله با کرونا، پیشگیری از شیوع بیشتر آن با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی است و این موضوع تنها با مشارکت همه افراد جامعه امکان‌پذیر است. رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی به‌ویژه استفاده از ماسک برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا الزامی است، نظارت بر این موضوع باید به صورت گسترده انجام شود و در این راستا می‌توان از ظرفیت نهادهایی مانند بسیج استفاده کرد. فعالیت‌های غیرضروری در سطح جامعه باید محدود و متوقف شود؛ اما ایجاد محدودیت در فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی نیز باید با لحاظ معیشت و امنیت روانی مردم صورت گیرد. اماکن عمومی مانند بازارها و مراکز تجاری، رستوران‌ها، باشگاه‌ها و آموزشگاه‌ها به شرط رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی اجازه فعالیت دارند و در صورت عدم توجه به این موضوع، از فعالیت آن‌ها جلوگیری خواهد شد. مصوبه پیشین ستاد مقابله با کرونا مبنی بر فعالیت رستوران‌ها، باشگاه‌ها و آموزشگاه‌ها با ۵۰ درصد ظرفیت همچنان پابرجا است، کمیته نظارت با همکاری دستگاه‌های مسئول باید به صورت جدی بر این مراکز نظارت کرده و در صورت تخلف، طبق قانون با متخلفان برخورد کند.

بحران از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از تهدیدات پیش روی ما را می‌توان جنگ نامید، پس از وقوع جنگ بی‌خانمانی شهروندان و چگونگی اسکان موقت آسیب دیدگان از جمله معضلات برنامه‌ریزی در مدیریت و کنترل بحران است که دولتمردان و مجریان در کشور ایران، متعاقب بسیاری از حوادث و بلایای انسان‌ساز و غیر انسان‌ساز با آن مواجه می‌شوند. از دست دادن خانه و کاشانه به دلیل وقوع جنگ همواره در طول تاریخ به مثابه یک معضل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، امنیتی و سیاسی به گونه‌های مختلف خود را نمایان ساخته است، به طوری که اغلب مردم به دلیل ترس، ناامنی و عدم برنامه‌ریزی در تأمین سکونتگاه‌های مناسب پس از وقوع بحران جنگ، اقدام به ترک اجباری زیستگاه‌های ویران شده خود می‌نمایند و یا در صورت احساس امنیت، در کنار همان خرابه‌ها و مسکن آسیب دیده خود ساکن می‌شوند.

ضرورت و اهمیت موضوع

بررسی نشان می‌دهد که معنای عمومی سرپناه و سکونتگاه موقت فراتر از فقط «محل زندگی» است و مفاهیمی از قبیل موضوع‌های معیشتی، آرامش خاطر، راحتی روانی و جسمی، امنیت و تداوم زندگی را در بر می‌گیرد. باید دانست که مردم پس از سانحه بی‌خانمان می‌شوند و نه فقط «بی‌ساختمان». این به آن معنا است که خانوار در اثر وقوع یک سانحه، هستی و اندوخته مادی و معنوی سالیان خود را به یکباره نابود شده می‌یابد. بنابراین سرپناه و اسکان موقت به عنوان فضایی برای ایجاد آرامش، امنیت، اطمینان خاطر و بازتوانی روانی و روحی فرد آسیب دیده باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

اسکان پس از بحران

مسکن در حقیقت نه تنها سرپناه انسان در برابر عوامل جوی و محافظ او در برابر هجوم (انسان و حیوانات وحشی) است، بلکه مأوا یا محل آرامش و سکناى اوست و فرای عملکرد فیزیکی خود دارای جنبه‌های اثرگذار روحی و عاطفی فراوانی است. با وقوع بلایای طبیعی و غیرطبیعی مانند جنگ، زلزله و سیل که منجر به تخریب و ویرانی خانه و به طور کلی محیط پیرامونی زندگی فرد می‌شود، شخص از جنبه‌های مختلف دچار مشکل می‌گردد. یکی از این مشکلات از دست دادن سرپناه و نیاز فوری به سرپناه جایگزین می‌باشد. از دست دادن

ضرورت اسکان موقت با دیدگاه پدافند غیرعامل

تهیه و تنظیم: حمید غفارلو (کارشناس حفاظت و امنیت) - رضا خوش روا (کارشناس امریه اداره کل پدافند غیرعامل)

منبع:

۱) شریفی رسایی، حمیدرضا؛ زارع ثانی شیرین، ضرورت اسکان موقت پس از بحران جنگ با دیدگاه پدافند غیرعامل، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، ۱۳۹۲

چکیده

بحث حاضر به منظور بررسی و ضرورت اسکان موقت آسیب دیدگان پس از وقوع بحران با دیدگاه پدافند غیرعامل در راستای تأمین سرپناه برای بی‌خانمان‌ها و چگونگی اسکان موقت آسیب‌دیدگان پس از وقوع بحران می‌باشد. در این راستا دولتمردان و مجریان در کشور غالباً با بسیاری از حوادث انسان‌ساز و غیرانسان‌ساز مواجه می‌شوند. از دست دادن خانه و کاشانه به دلیل وقوع جنگ، زلزله و دیگر بلایا همواره در طول تاریخ به مثابه یک معضل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، امنیتی و سیاسی بوده و به گونه‌های مختلف خود را نمایان ساخته است.

مقدمه

انسان‌ها از آغاز آفرینش تاکنون همواره با انواع آسیب‌ها

و بلایا دست به گریبان بوده و از این بابت آسیب‌های جانی و مالی فراوانی به آن‌ها وارد شده است. هیچ جایی از این کره خاکی را نمی‌توان نام برد که از بلایا و حوادث گوناگون در امان بوده باشد. به همین دلیل جوامع مختلف پیوسته به دنبال یافتن مکان‌هایی بوده تا بتوانند آسیب‌های ناشی از حوادث را به گونه‌ای کنترل نموده یا به حداقل رسانند و در واقع حوادث و بحران‌ها را مدیریت نمایند. در این تحقیق بحران‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند.

۱) بحران‌های طبیعی مانند سیل، زلزله، آتش‌فشان، طوفان‌های سهمگین، بهم‌ن، گردباد، رعد و برق و ... که طی دو دهه گذشته حوادث طبیعی در سراسر دنیا منجر به مرگ حداقل ۳ میلیون نفر شده، ۸۰۰ میلیون نفر

انسان دیگر نیز به نحوی آسیب دیده‌اند. ۲) بحران‌های غیرطبیعی یا به نوعی بحران‌های ساخته دست بشر مانند جنگ (طی جنگ جهانی دوم بیش از ۴۰ میلیون نفر جان خود را از دست دادند)، بحران‌های ناشی از فناوری، بحران‌های سیاسی، انفجار صنایع شیمیایی، آلودگی هوا، آتش‌سوزی‌ها و غیره را می‌توان نام برد. کشور ایران در طول تاریخ به دلیل وجود ویژگی‌های جغرافیایی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، مذهبی، منابع طبیعی و غیره همواره در معرض بحران‌های طبیعی و غیرطبیعی فراوانی قرار گرفته و به تبع آن خسارات زیادی تحمیل شده است و در آینده نیز تهدیدات فراوانی را پیش روی خود دارد. با توجه به این امر، لزوم توجه به جایگاه پدافند غیرعامل جهت مقابله با تهدیدات و کنترل

سرپناه جزء نخستین مشکلاتی است که بروز می‌کند، با این نگاه که خانه ویران شده دیگر قابلیت مکانی برای اسکان دادن و محافظت از شخص و خانواده را ندارد. از این رو رفع مسئله بی‌خانمانی و چگونگی اسکان آسیب دیدگان از مشکلات بزرگ است که در مراحل مقابله و رویارویی پس از وقوع جنگ از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد، در این راستا باید با توجه به نوع، شدت، زمان و مکان وقوع بحران و سانحه به آن پاسخ داد. لذا وجود سرپناه به عنوان امری ضروری برای تأمین امنیت و دستیابی به آرامش و آسایش در شرایط دشوار پس از بحران لازم است و باید با برنامه ریزی و مدیریت صحیح این تهدید به فرصت تبدیل گردد.

مراحل سرپناه پس از وقوع بحران

تأمین سرپناه و سکونتگاه بعد از وقوع بحران (از زمان وقوع بحران تا رسیدن به شرایط عادی) به سه مرحله تقسیم می‌شود:

الف) اسکان اضطراری (ب) اسکان موقت (ج) اسکان دائم

اسکان اضطراری:

اسکان اضطراری در محلی امن و به دور از تهدید به صورت متمرکز یا غیرمتمرکز برپا می‌گردد. مدت زمان این نوع اسکان کمتر از ۱/۵ ماه است و معمولاً به صورت چادرهای موقت می‌باشد و یا از بناهای دولتی، عمومی و شخصی قابل سکونت مانند مدارس، مساجد، استادیوم‌های ورزشی، ادارات، مراکز نظامی و غیره ... می‌توان استفاده نمود.

اسکان موقت:

مفهوم اسکان موقت را می‌توان مجموعه‌ای از کلیه فعالیت‌ها، اعم از جمع‌آوری و شناسایی افراد آسیب دیده و بی‌خانمان، نقل و انتقال افراد به سرپناه‌ها و ایجاد شرایط زندگی امن، ایمن، بهداشتی، دارای آرامش تا زمان بازگشت آن‌ها به زیستگاه‌های اولیه‌شان دانست. در این راستا پس از تأمین سرپناه اضطراری برنامه بازسازی مناطق آسیب دیده و مورد تهدید آغاز می‌گردد و به دلیل اینکه از مرحله تأمین سرپناه اضطراری تا ایجاد سرپناه دائمی معمولاً زمان زیادی لازم است و ادامه زندگی در سرپناه اضطراری به منظور بهره‌برداری از امنیت، آرامش و معیشت به ویژه در مناطق با شرایط آب و هوایی نامناسب مشکلاتی در بردارد. معمولاً سایت اسکان موقت به صورت شهرک‌های مسکونی و اردوگاهی طراحی و

اجرا می‌شود. مکان‌یابی این اردوگاه‌ها باید با دقت، مطالعه، بررسی کامل و رعایت ملاحظات پدافند غیرعامل انتخاب گردد. معمولاً این نوع اسکان با استفاده از خانه‌های پیش ساخته از قبیل کانکس‌های توسعه یافته و دیگر مصالح و سازه‌های صنعتی ایجاد می‌شود. مدت زمان اسکان موقت در این تحقیق بر حسب شرایط، نوع و شدت بحران و امکانات با توجه به تکنولوژی و صنعتی شدن ساختمان‌سازی، حداکثر تا یک سال و نیم پیش بینی می‌شود.

اسکان دائم:

مرحله اسکان دائم را مرحله بازگشت به شرایط عادی پس از وقوع سانحه می‌گویند که در آن با اتمام زمان بازسازی، ایجاد زیرساخت‌ها و ساخت واحدهای ساختمانی پایدار و مقاوم، که این امر موجب ترک سکونتگاه‌های موقت و اقامت در واحدهای مسکونی ماندگار و دائمی می‌شود.

مبانی نظری معماری در پدافند غیرعامل

معماری و شهرسازی به عنوان یک واسطه، قدرت دفاعی را بالا می‌برد و در ارضای نیاز به امنیت در سلسله مراتب پل‌های مازلو اثر مثبت داشته و باعث بقای انسان و تداوم زندگی می‌گردد. تدابیر پدافند غیرعامل در معماری و شهرسازی می‌تواند علاوه بر کاهش خسارات و تهدیدهای انسان‌ساز و غیرطبیعی، جهت کاهش خطرپذیری در برابر انواع خطرات و سوانح طبیعی نیز مفید واقع شود. تلفیق طراحی پدافند غیر عامل برای مقابله با خطرات طبیعی مانند زلزله علاوه بر تهدیدهای انسان ساز در زمان صلح و جنگ، باعث «پایداری» طرح دفاعی می‌گردد.

در کتاب الزامات معمارانه در دفاع غیرعامل پایدار، مراحل تهاجم دشمن شامل شناسایی، حضور، بازشناسی، نشانه‌روی، ایراد خسارت و فرار است. بکارگیری هر یک از این الزامات و عوامل در طراحی پدافند غیرعامل به نوبه خود در یک یا چند مرحله از مراحل تهاجم دشمن خلل ایجاد کرده و دشمن را از دستیابی به هدف ناکام خواهد گذاشت. الزامات معماری طبق گروه‌های خاصی طبقه‌بندی شده که این گروه‌ها عبارتند از:

- برنامه‌ریزی؛ شامل مکان‌یابی و آرایش استقرار، موانع، پراکندگی و مدیریت ساخت و بهره‌برداری
- اغتشاش در دید دشمن؛ شامل ضد مراقبت
- دید دشمن؛ شامل استتار، اختفاء و فریب
- طراحی؛ شامل معماری داخلی، فضاهای چند عملکردی،

ورودی و خروجی‌های معمولی و اضطراری، مرمت‌پذیری، نمای داخلی و خارجی ساختمان

- ساخت؛ شامل شبکه‌های زیرساخت، تأسیسات و استحکامات، ایجاد پناهگاه‌های عمومی و خصوصی، ایجاد شبکه‌های ارتباطی زیر زمینی.

اصول و رهنمودهای طراحی و تجهیزات فضای باز مجتمع‌های زیستی:

اصل اول: محافظت سلسله مراتبی

اصل محافظت سلسله مراتبی به معنای درجات متفاوت آسیب پذیری بخش‌های مختلف یک مجموعه است. طبق این اصل جزء فضاهایی که در برابر یک سانحه دارای بیشترین آسیب پذیری هستند باید از بالاترین سطح آمادگی جهت مواجهه مؤثر با شرایط بحران برخوردار باشند. همچنین طبق این اصل می‌توان شدت آسیب پذیری افراد، فضاها و تجهیزات را با چیدمان صحیح توده و فضا، افزایش فاصله بین بلوک‌های ساختمانی، یکنواخت نمودن شعاع دسترسی از توده به فضا و بالاخره با مهار کردن عوامل تشدید کننده خسارات در سطح جزئیات تا حدود زیادی کاهش داد.

اصل دوم: پوشش سراسری

این اصل اهمیت سرعت استقرار در نقاط امن و نیز سرعت در عملیات امداد و نجات و مهار دامنه آسیب‌ها را مورد تأکید قرار می‌دهد.

اصل سوم: محافظت پویا

این اصل بیانگر آن است که به کمک سه ویژگی انعطاف‌پذیری، تنوع و کارایی، عناصر حفاظتی در محیط باید به صورتی پیوسته و به شکل‌های متنوع طراحی شوند. ویژگی انعطاف پذیری موجب می‌شود که هر یک از اجزا و عناصر محیط از قابلیت ارائه عملکردهایی فراتر از عملکرد معمول خویش باشند که از دیدگاه پدافند غیرعامل این قابلیت عملکردهای حفاظتی و حمایتی در برابر شرایط بحرانی است. ویژگی تنوع بیانگر لزوم تعدد در عناصر حیاتی محیط به منظور حفظ تداوم عملکرد آن‌ها به ویژه در شرایط اضطراری است که موجب تسریع در مهار دامنه صدمات ناشی از رخداد سانحه است. ویژگی کارایی حاکی از آن است که ضرورت وجودی هر عنصری در طرح و ترکیب محیط تابع توانایی تأمین عملکردهای مورد انتظار از آن است که با ترکیب تعدادی عملکرد ساده می‌توان به سطح عالی‌تری از عملکردها دست

یافت.

اصل چهارم: اصل خودکفایی نسبی

با فرض بدترین شرایط بحران باید مجموعه قادر به تأمین حیاتی‌ترین نیازهای آسیب دیدگان در شرایط اندکی قبل و بلافاصله پس از وقوع سانحه و بحران باشد. از مهم‌ترین این نیازها می‌توان از اعلام خطر، مقابله با آتش، فوریت‌های پزشکی، سیستم‌های جایگزین و امکانات ضروری جهت اسکان اضطراری نام برد.

اصل پنجم: کمترین آسیب‌پذیری

این اصل بر لزوم دقت در جانمایی عناصر محیط و استفاده هوشمندانه از امکانات طراحی جهت کاهش صدمات ناشی از ناشی از رخداد انفجار است.

نقش عوامل دفاعی در شهرسازی

مسئله دفاع و امنیت از دیرباز در طراحی مجتمع‌های زیستی و سکونتگاه‌های بشر مورد توجه ویژه‌ای قرار داشته است. از دوران باستان تا قرون اخیر، در بنای شهرها توجه جدی به عامل پدافندی و جنبه‌های نظامی داشته‌اند و هر چه به عقب بازگردیم تأثیر عوامل یاد شده را در شکل، ساخت، بافت و شبکه ارتباطی آن بیشتر و به گونه‌ای چشمگیرتر شاهد هستیم. بارزترین مظاهر توجه به مسائل دفاعی و نظامی در شهرها علاوه بر بنای قلعه‌ها، رباط‌ها، حصارها، برج، بارو و خندق که دور شهر جلوه‌گر شده‌اند، استحکام پدافندی مشترکی مانند دیوارها و سدهای دفاعی بوده است. علاوه بر آن دولت‌ها در مرزهای کشور و مناطقی که بر سر راه مهاجمین قرار داشت و از نظر راهبردی واجد اهمیت ویژه‌ای بود، به ایجاد قلعه‌های دفاعی می‌پرداختند که به عنوان پادگان نقش اساسی آن‌ها جلوگیری از پیشروی دشمن در داخل کشور بود. در این رابطه توجه به ابعاد، تناسبات، فرم، سازماندهی فضایی، آرایش نظامی، نوع مصالح مصرفی، نور، رنگ، بافت و ... در راستای اهداف پدافند غیرعامل بسیار حائز اهمیت بوده و معماران در زمان طراحی موظف به رعایت این اصول می‌باشند. نظر به اینکه این عوامل و تهدیدها به اشکال مختلف و روش‌های نوین همچنان به قوت خود باقی است لذا در عصر حاضر نیز توجه به بعد دفاعی شهرها و مناطق مسکونی با استفاده از بهترین وسایل و مناسب‌ترین شیوه‌های پیشرفته کنونی ضروری است.

ویروس کرونا می‌تواند ایجاد کند و مشکلات ارتباطی و انتقال اطلاعات به اشکال مختلف آن در داخل و خارج، مقابله کنند، برای بدست آوردن اطلاعات جدید و مفید نیاز به استفاده از شایستگی‌ها و مهارت‌های بالا دارند. بعلاوه در فناوری‌های مدرن محدودیت‌ها و اقدامات پیشگیرانه اعمال شده توسط دولت‌های بسیاری از کشورها، سازمان‌ها و شرکت‌های کوچک و بزرگ را بر آن داشته تا گزینه دورکاری را در نظر بگیرند و علاوه بر جستجوی گزینه‌های احتمالی برای پیگیری کار، از فناوری برای انجام کارهای روزمره خود استفاده کنند.

این تغییر ناگهانی در روند فعالیت‌های اجتماعی و کسب و کار در اثر بحران کرونا ویروس ممکن است ایجاد اضطراب و عدم اطمینان کند، اما مهارت استفاده از فناوری راه حلی ایده‌آل برای کنار آمدن با شرایط فعلی است. در حال حاضر ابزارها و نرم افزارهای بسیاری در دسترس هستند که از شرکت‌ها پشتیبانی می‌کنند و آن‌ها را قادر می‌سازند تا تداوم کار خود را حفظ کنند. تجارت به ویژه از طریق کنفرانس‌های ویدئویی، فناوری‌های به اشتراک گذاری داده‌ها، ابزارهای جذب الکترونیکی، سیستم‌های مدیریتی و رویدادهای مجازی برای بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها خصوصاً کارکنان آن‌ها، پیچیدگی کمتری دارد. همچنین سلامت الکترونیکی نیز با استفاده صحیح و مؤثر از فناوری امکان‌پذیر است. سازمان بهداشت جهانی نیز سلامت الکترونیکی را به عنوان «استفاده مقرون به صرفه و امن از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی برای پشتیبانی از سلامت و زمینه‌های مرتبط با سلامت تعریف کرده که شامل «خدمات مراقبت سلامت، نظارت بر سلامت، ادبیات سلامت، آموزش، دانش و تحقیق سلامت است».

اصطلاح «سلامت الکترونیک» نخستین بار در سال ۱۹۹۹ در سطح آکادمیک مطرح شد. تا پیش از آن، این مفهوم در بخش صنعت و بازاریابی در ارتباط با هر چیزی که مرتبط با رایانه و پزشکی بود، مورد استفاده قرار می‌گرفت. ایزنباخ (۲۰۰۱) در مقاله «سلامت الکترونیکی چیست؟» این مفهوم را به عنوان زمینه در حال ظهوری میان انفورماتیک پزشکی، سلامت عمومی و کسب و کار تعریف کرده که به خدمات و اطلاعات مربوط به سلامت که از طریق اینترنت و فناوری‌های مرتبط با آن ارائه می‌شود یا بهتر می‌شود، اشاره دارد.

در شرایطی که همه‌گیری ویروس کرونا، شالوده حرکت و استمرار فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی جهان را دچار

طریق فناوری، فاصله اجتماعی را افزایش می‌دهد و به شرکت‌ها این امکان را می‌دهد تا با کمترین هزینه و ارتباط فیزیکی، میزان کارایی مفید و مؤثر بیشتری داشته باشند.

فناوری همچنین با استفاده از برقراری ارتباط با تأمین کنندگان و مشتریان و نیروی فروش، به عملیات تجاری کمک می‌کند و نیز دسترسی سریع به منابع و اطلاعات را هم فراهم می‌کند، بنابراین شرکت‌ها بهتر قادر به ارائه معاملات مناسب هستند.

فناوری وسیله‌ای برای دستیابی به کاهش قیمت کالاها و خدمات بدون کاهش کیفیت آن‌ها خواهد شد و سازمان‌ها می‌توانند با چالش‌های اقتصادی و مالی که

نقش «فناوری» در مقابله با بحران ویروس کرونا

تهیه و تنظیم: علیرضا پویافر (کارشناس فناوری اطلاعات شهرداری صوفیان)

منابع:

- مجله انفورماتیک سلامت و زیست پزشکی - دوره ۶ شماره ۴

- پرتال مرکز راهبردی فناوری‌های همگرا + <https://nbic.ir>

- اهمیت توسعه فناوری و نوآوری در دوران کرونا و پسا کرونا - خبرگزاری ایرنا

Role of technology in fighting the Coronavirus pandemic + <https://content.techgig.com>

8 ways entrepreneurs are fighting COVID-19 <https://www.weforum.org>

یکی از ابعاد اثربخشی سازمان خواهد بود و می‌تواند در دوران بحران کرونا ویروس راه‌گشای رکود اقتصادی و افت رونق کسب کار باشد.

واژه‌های کلیدی: فناوری اطلاعات (IT)، شبکه‌ها، سخت افزار و نرم‌افزار، مهارت و تجربه، تولید کالاها و خدمات، کیفیت، سازگاری، اثربخشی سازمان، کسب و کار.

امروزه به دلیل وجود ویروس کرونا که بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی را طبق دستورالعمل‌های سازمان بهداشت جهانی محدود کرده است، جهان شاهد یک تغییر اجباری در مهارت استفاده از فناوری است. انجام فعالیت‌های تجاری و صنعتی و همچنین بازاریابی از

چکیده

این مطلب با هدف بررسی نقش مهارت استفاده از فناوری بر اثربخشی سازمان در دوران متأثر از ویروس کرونا تدوین شده است. در طول تاریخ همواره شیوع بیماری‌های عفونی، از شیوع طاعون در آتن (۴۳۰ ق.م) که نخستین بیماری عفونی فراگیر بود تا کووید ۱۹ که جدیدترین بیماری فراگیر در وسعت جهانی است، خسارت‌های جبران ناپذیری بر انسان و حیات اجتماعی و اقتصادی او وارد شده است. الزاماً اثربخشی سازمان در حوزه‌های کسب و کار، تولید، بازاریابی و فروش با توجه به استفاده صحیح از فناوری اطلاعات افزایش می‌یابد. نقش فناوری اطلاعات از طریق دو بعد مهارت و تجربه،

اختلال می‌نماید، آینده پیش‌رو در مواجهه با این بحران مبهم به نظر می‌آید. ابزاری که بتواند مسیری میان‌بر برای عبور از این شرایط فراهم آورده و تصویری روشن فراروی ما قرار دهد، غنیمتی ارزنده و خواستنی برای تمامی کشورها است.

توسعه فناوری و افزایش مهارت استفاده صحیح و مؤثر از آن، الزامی کلیدی برای کشورها در راستای توسعه و گذار به اقتصاد دانش بنیان است. اهمیت فناوری و نوآوری به حدی است که اکثر کشورهای توسعه‌یافته آن‌ها را از اولویت اصلی سرمایه‌گذاری‌های خود می‌دانند. امروزه با ظهور ویروس همه‌گیر کرونا و تهدید آن برای سلامت و اقتصاد و حیات جهان، نوآوری به الزامی برای مدیریت شرایط فعلی و خلق فرصت‌های جدید بدل شده است.

گرچه ابعاد گسترده این بحران مرزهای پیشرفته‌ترین کشورها در حوزه فناوری و نوآوری را نیز فتح کرده و معضلات متعددی را برای اکثر کشورهای جهان به وجود آورده است ولی کشورهایی که در روزهای پیشین برای صیانت از خود در برابر روزهای مبادا بر خاک نوآوری آب رسانده‌اند، اکنون وضعیت مناسب‌تری دارند. نوآوری در این فضا به مثابه میوه‌ای است که در ابعاد گوناگون زندگی از اقتصاد تا سلامت، مقاومت‌ها و مصونیت‌های بیش‌تری را برای کشورهای مجهز به توانمندی توسعه فناوری و نوآوری به ارمغان آورده است.

همواره عواملی هستند که باعث رشد پارامتری در کسب و کار و افزایش بهره‌وری می‌شوند و می‌توانند در مواقع بحرانی همچون بحران کرونا ویروس، چاره‌ساز باشند و از طرفی می‌توان عواملی را به صورت مجزا یا وابسته یافت که ممکن است به طور مستقیم باعث حل مشکلات نشوند ولی به عنوان کاتالیزور عمل کرده و سرعت حل مشکلات و برداشتن موانع را تغییر می‌دهند. بهترین رویکرد برای افزایش بهره‌وری در شرایط بحرانی، یک رویکرد سه شاخه‌ای مبتنی بر تاب‌آوری و ترکیبی است که بر «نوآوری‌های فناوری، انباشت (جذب) سرمایه و سرمایه‌گذاری» تمرکز می‌نماید.

تاب‌آوری به کسب‌وکارها کمک می‌کند که در هر شرایطی بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند. تاب‌آوری در مفهوم شرکتی به معنی توانایی مقاومت در برابر بحران‌ها و ریسک فاکتورها است. تاب‌آوری در کسب

وکارها عبارت است از توانایی‌های ساختاری و سیستمی که باعث می‌شود شرکت‌ها ظرفیت لازم برای مقابله با بحران‌ها را داشته باشند. تاب‌آوری قابلیت‌هایی برای کسب وکارها به‌وجود می‌آورد که بتوانند با وجود شرایط نامطلوب به بقا ادامه داده و در مسیر بازگشت و رشد قرار گیرند. ظرفیت تاب‌آوری به بقای بلندمدت شرکت کمک می‌کند.

پاندمی کرونا شرایطی را در کشور به‌وجود آورده است که بیشتر کسب وکارها در زمان حال به بقا می‌اندیشند و پایان بحران نیز لزوماً به معنی بازگشت به دوره ماقبل بحران نیست. لذا کارآفرینان و مدیران ارشد برای کاهش تهدیدها و افزایش امکان بقا و بهره‌گیری از فرصت‌های آتی در دوره پساکرونا به استراتژی‌های تاب‌آوری نیاز دارند. یعنی کسب وکارها برای بقا (تاب‌آوری) بایستی کلان نگری (استراتژیک عمل کردن) داشته باشند. بر اساس تجارب شرکت‌های مشاوره‌ای برتر جهان و مصاحبه با کارآفرینان ابعاد استراتژی‌های تاب‌آوری در پنج بخش بررسی شده‌اند.

• هر چالشی حتی شیوع کرونا می‌تواند فرصتی برای تغییر رفتار در بهره‌گیری از فناوری‌های نو باشد و از این رو کسب وکارهای بومی می‌توانند با ارائه راهکارهای فناورانه از آسیب‌پذیری این بحران کم کنند.

– از آنجایی که برای مواجهه با بحران نیاز به نوآوری احساس می‌شود، تیم‌های نوآور و اکوسیستم استارت‌آپی یکی از توانمندترین‌ها در این چالش به شمار می‌روند که می‌توانند با ارائه خدمات فناورانه، این بحران را تبدیل به فرصت کنند.

• محققان و فناوران در کشورهای مختلف تلاش خود را برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا بکار گرفته‌اند تا با نوآوری بتوانند نقشی در کاهش این بحران داشته باشند؛ تاکنون بیش از ۶۰ شرکت فناوری اعلام آمادگی کرده‌اند تا راه‌حل فناورانه‌ای برای مقابله با کروناویروس ابداع و روانه بازار کنند.

• سازمان جهانی بهداشت با انتشار ویدئوهایی در پلتفرم اشتراک‌گذاری ویدئو «تیک تاک» با انتشار اخبار جعلی درباره ویروس کرونا مقابله می‌کند. در این اپلیکیشن چینی، ویدئوهایی با هدف کاهش ریسک گسترش ویروس کووید ۱۹ و انتشار اطلاعات درست از آن منتشر و توضیح داده شده که چگونه فرد می‌تواند در برابر ویروس از خود و دیگران محافظت کند.

• محققان مرکز مهندسی و علوم سیستم‌ها در دانشگاه جانز هاپکینز نیز نوعی داشبورد آنلاین برای تصویرسازی و ردیابی موارد گزارش‌شده از کرونا ابداع کرده‌اند. آن‌ها همچنین مجموعه کاملی از داده‌ها را به شکل گوگل شیت تهیه کرده‌اند که این نقشه موارد جدید ابتلا، آمار مرگ و میرهای تأیید شده و شمار بهبود یافته‌ها را نشان می‌دهد.

راهکار دیگری که این روزها می‌توان از آن برای مواجهه با بحران کرونا بهره گرفته شود استفاده از فناوری در حوزه خدمات آنلاین است. برای مثال یک شرکت چینی در فناوری سیستم سفارش غذا بدون مواجهه با مأمور، پیکری را طراحی کرده که کاربران با کمک آن غذای خود را در نقطه مشخص شده بدون اینکه حتی فرد تحویل دهنده غذا را ببینند تحویل می‌گیرند. در ایران نیز بسیاری از فعالان و کسب و کارهای فضای مجازی در قالب مسئولیت اجتماعی، آمادگی خود را برای ارائه خدمات غیرحضوری و رایگان برای کاهش رفت و آمد در راستای جلوگیری از شیوع بیماری کرونا اعلام کرده‌اند.

از آنجایی که گفته می‌شود قوی‌ترین ابزار برای مقابله با کرونا آموزش است، آموزش مجازی در این شرایط یک راه اجتناب‌ناپذیر است. ضرورت بهره‌گیری از پلتفرم‌های آموزشی در این روزها آشکارتر شده، بر این اساس تعداد زیادی از پلتفرم‌ها برای آموزش رایگان و غیرحضوری به مردم آمادگی خود را اعلام کرده‌اند. کاهش جلسات حضوری نیز یکی از راه‌های کاهش آسیب‌پذیری کرونا است. در این راستا یک پلتفرم راهکاری جهت کاهش رفت و آمد در پیشگیری از وقوع کرونا با جلسات آنلاین ارائه کرده است. همچنین یک سامانه مدیریت و برگزاری رویدادهای زنده و آنلاین نیز برای کاهش حضور مردم در اماکن عمومی و نیز فراگیرشدن استفاده از ابزارهای فناورانه کاهش‌دهنده جابه‌جایی افراد، راهکاری ارائه داده است؛ این سامانه اعلام کرده که چون نباید برای مقابله با شیوع ویروس کرونا آموزش را متوقف کرد، دوره‌ها، سمینارها و کلاس‌های آموزشی که به‌خاطر کرونا لغو شده را به صورت رایگان و آنلاین برگزار می‌کند. در همین حال کمپین «هر کجا، هر زمان، یادگیری» با محوریت ارائه آموزش‌های رایگان مجازی در قالب ۴۰ وینار تخصصی در فضای مجازی (رویداد آموزشی غیرحضوری) در مدت حدود ۸۵ ساعت محتوای آموزشی برگزار می‌شود. این

رویداد مجازی و رایگان برای تداوم آموزش‌های از راه دور توسط تعدادی از فعالان و متخصصان فضای مجازی در راستای ایفای مسئولیت اجتماعی در ارائه آموزش الکترونیک به مردم، شکل گرفته و موضوعاتی از جمله بازاریابی و تبلیغات، دیجیتال مارکتینگ، اینفوگرافیک، ارائه حرفه‌ای و گزارش‌نویسی نوین را برای استارت‌آپ‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب و کارهای فناورانه آموزش می‌دهد. در راستای فراگیرشدن آموزش الکترونیک، پیام رسان‌های بومی آمادگی خود را برای ارائه خدمات به کاربران اعلام کرده‌اند. برای مثال هم اکنون پیام‌رسان‌های بومی مانند «گپ» و «ایتا» به عنوان بستر ارتباطات برگزاری کلاس‌های درس با هدف کاهش جابه‌جایی افراد در بسیاری از دانشگاه‌ها و مدارس مورد استفاده قرار گرفته‌اند. در این میان با توجه به نگرانی از ابتلا به کرونا و خطرات مراجعه به اماکن شلوغ مانند مطب پزشکان، یک استارت‌آپ روزانه ۲۰ هزار مشاوره رایگان متنی و ویدئویی با موضوع کرونا را توسط پزشکان متخصص و فوق تخصص خود به مردم ارائه می‌کند. در راستای کاهش این مراجعات به مراکز درمانی، یک سایت مرتبط با آزمایش‌های پزشکی راهکار دیگری برای مقابله با این چالش دارد و به شرکت‌های بزرگ سرویس پایش سلامتی و به افراد، امکان آزمایش در منزل را می‌دهد. حتی مسیریاب‌های بومی مانند «بلد» و «نشان» نیز در مواجهه با این بحران و در راستای پاسخ سریع به مردم، آدرس بیمارستان‌های ارائه دهنده خدمت به بیماراران مبتلا به کرونا در کل کشور را در نقشه خود قرار داده‌اند که با جستجوی عبارت کرونا در این اپلیکیشن‌ها می‌توان نزدیک‌ترین مراکز درمانی به خود را بیابیم.

نتیجه‌گیری

اگرچه دانشمندان و محققان هنوز موفق به مهار کامل ویروس کرونا نشده‌اند، اما مدیریت این بحران با بکارگیری راهکارهای فناورانه در شرایط فعلی، روز به روز در حال افزایش است و کشورهای مختلف دنیا و سازمان‌های جهانی به این نتیجه رسیده‌اند که بهره‌گیری از فناوری و افزایش مهارت استفاده از آن برای مهار گسترش کرونا ویروس می‌تواند یکی از مؤثرترین شیوه‌ها و راهکارهای مقابله با این بحران باشد.

آسیب پذیری

باسوسی از اینستاگرام تنها با یک فایل تصویری مخرب

محققان شرکت *Check Point* آسیب پذیری خطرناکی را در نسخه اندروید و *iOS* برنامه کاربردی اینستاگرام شناسایی کرده اند که امکان اجرای کد از راه دور را برای هکرها از طریق یک فایل تصویری مخرب فراهم می آورد. برای بدست گرفتن کنترل اینستاگرام در گوشی کاربران کافی است هکر تصویری مخرب را از طریق ایمیل، واتساپ، پیامک یا دیگر روش ها ارسال کند. بعد از ذخیره تصویر در گوشی، کد مخرب پنهان شده در تصویر با اجرای برنامه کاربردی اینستاگرام فعال می شود. به محض اکسپلویت آسیب پذیری، هکر کنترل کامل اینستاگرام قربانی را در دست می گیرد. برای نمونه می تواند پست جدیدی ارسال کرده یا پستی را پاک کند. علاوه از آنجاییکه اینستاگرام حق دسترسی به برخی از قابلیت های گوشی را نیز دارد، هکر می تواند با اکسپلویت این آسیب پذیری به موقعیت مکانی و به فایل های ذخیره شده در دستگاه قربانی دسترسی یابد، لیست مخاطبین او را جست و جو کند، دوربین گوشی را روشن نماید. همچنین هکر می تواند برنامه اینستاگرام را مختل کند و از ورود کاربر به اینستاگرام تا زمان حذف و نصب مجدد جلوگیری نماید. ریشه این آسیب پذیری استفاده از برنامه شخص سوم با نام *MozJPEG* برای پردازش تصاویر است. یک دستور آسیب پذیر در این برنامه به مهاجم اجازه می دهد که حافظه اختصاص داده شده به تصویر را دستکاری کرده و کد مخرب مورد نظر خود را اجرا نماید. *Check Point* قبل از انتشار خبر به صورت عمومی آسیب پذیری را به شرکت فیسبوک اعلام کرده است تا زمان کافی برای رفع آسیب پذیری وجود داشته باشد. فیسبوک به سرعت وصله ای برای آسیب پذیری ارائه کرد. در نتیجه اگر اینستاگرام شما به روزرسانی شده است، نباید نگران این آسیب پذیری باشید.

هشدار متفحصان در فصوص نقص های امنیتی آنتی ویروس های مشهور

محققان جزئیات چندین نقص امنیتی در آنتی ویروس های مشهور را افشاء کرده اند که اکسپلویت این نقص های امنیتی، امکان افزایش مجوز دسترسی را برای هکرها فراهم می آورد. آنتی ویروس ها که باید از آلوده شدن سیستم ها جلوگیری کنند، ممکن است ناخواسته به بدافزار اجازه افزایش مجوز دسترسی در سیستم را بدهند. از آنجایی که آنتی ویروس ها با مجوز دسترسی بالا اجرا می شوند؛ بنابراین هرگونه بهره برداری از نقص این محصولات می تواند منجر به افزایش مجوز دسترسی و انجام افعال مخربانه متعدد شود. چندین محصول ضد بدافزار از جمله آنتی ویروس های *Kaspersky*, *McAfee*, *Symantec*, *Check Point*, *Fortinet*, *Trend Micro*, *Avira* و *Microsoft Defender* تحت تأثیر این نقص ها قرار دارند. لیست کنترل دسترسی اختیاری پیش فرض دایرکتوری *C:\ProgramData* یکی از دلایل اصلی بسیاری نقص ها در این آنتی ویروس ها است. برنامه ها برای ذخیره داده در ویندوز از دایرکتوری *ProgramData* استفاده می کنند. هر کاربری حق دسترسی افزایش در دستگاه قربانی دارد؛ برعکس دایرکتوری *%LocalAppData%* که تنها توسط کاربر احراز هویت قابل دسترسی است. افزایش مجوز دسترسی زمانی رخ می دهد که فرایند غیرمجاز دایرکتوری جدیدی در *ProgramData* ایجاد می کند که بعدها توسط فرایند دارای مجوز مورد استفاده قرار می گیرد. دقیقاً شبیه روالی که در آنتی ویروس ها رخ می دهد. محققان آزمایشگاه *CyberArk* نشان دادند که چگونه در آنتی ویروس *Avira* یک فایل لاگ مشترک که توسط دو فرایند مختلف اجرا می شد، منجر به اکسپلویت فرایند مجوز بالا شده است که در نتیجه این اکسپلویت امکان حذف فایل و ایجاد لینک نمادین به هر فایل اختیاری با محتویات مخرب فراهم شده است. همچنین این متخصصان نشان دادند که اکسپلویت آنتی ویروس های *Trend Micro*، *Fortinet* و چند آنتی ویروس دیگر اجازه قرار دادن فایل *DLL* مخرب در دایرکتوری *application* و افزایش حق دسترسی را می دهد.

مهمترین به روزرسانی های ماه جاری شرکت های تولید کننده سخت افزار و نرم افزار

مگر اینکه خط *server schannel = yes* را در فایل پیکربندی *smb.conf* خود داشته باشند. بنابراین لازم است هر محصولی که نسخه های پیش تر از ۴٫۷ از *Samba* را پشتیبانی می کند با افزودن این خط در فایل پیکربندی *smb.conf* محصول خود را در برابر این آسیب پذیری به روزرسانی نماید.

مایکروسافت برای آسیب پذیری های مربوط به نسخه های نرم افزاری خود به روزرسانی هایی را ارائه کرده است. مهاجم می تواند با بهره برداری از برخی از این آسیب پذیری ها از راه دور، کنترل سیستم های تحت تأثیر آسیب پذیری را در دست بگیرد.

Samba در به روزرسانی خود بررسی های بیشتری را در سرور در مقابل حملات به این پروتکل ها افزوده است که این به روزرسانی در صورتی که *server schannel* برابر *no* یا *auto* باشد از *Samba* محافظت خواهد کرد. همچنین آسیب پذیری در نسخه ۴٫۱۲٫۷، ۴٫۱۰٫۱۸ و ۴٫۱۱٫۱۳ رفع شده است بنابراین از مدیران *Samba* درخواست می شود، محصولات خود را به روزرسانی نمایند.

شرکت نرم افزاری *Apache* اصلاحیه های امنیتی جدیدی را در راستای رفع آسیب پذیری های *Apache Tomcat* منتشر کرده است. این آسیب پذیری که با شناسه *CVE-2020-13943* معرفی شده، دارای شدت متوسط است. آسیب پذیری *CVE-2020-13943* از نوع *HTTP/2 Request mix-up* است. با توجه به معماری پروتکل *HTTP* نسخه ۲٫۰ که پاسخ های ارسال شده به کلاینت از طرف وب سرور قابلیت تقسیم بندی و ارسال موازی را دارند، این امکان وجود دارد که اگر تعداد درخواست های موازی از حد مجاز توافق شده تخطی کند، بخشی از دنباله درخواست های موازی صورت گرفته از سمت کاربر از طریق پروتکل *HTTP* نسخه ۱٫۱ درخواست گردد و در سرآیند درخواست ها به جای *HTTP* نسخه ۲٫۰ از *HTTP* نسخه ۱٫۱ استفاده گردد که در اینصورت پاسخ های ارسالی وب سرور *Apache Tomcat* به سایر کاربران با اختلال مواجه شده و کاربران پاسخ های صحیحی به ازای درخواست های صورت گرفته به این وب سرور دریافت نمی کنند.

سیسکو در ۲۴ سپتامبر به منظور رفع ۴۲ آسیب پذیری در چندین محصول مختلف خود، به روزرسانی امنیتی منتشر کرده است. ۲۹ مورد از این آسیب پذیری ها دارای درجه شدت بالا و ۱۳ مورد دارای درجه شدت متوسط هستند. نفوذگران با اکسپلویت برخی از این آسیب پذیری ها می توانند کنترل سیستم های تحت تأثیر را در اختیار بگیرند.

شرکت *Adobe* به روزرسانی های امنیتی جدیدی را در راستای آسیب پذیری های *Flash Player* برای نسخه های ویندوز، لینوکس، مک و کروم با شناسه *CVE-2020-9746* و با درجه اهمیت بحرانی منتشر کرده است. این آسیب پذیری از نوع *NULL Pointer Dereference* است. مهاجم با بهره برداری از این آسیب پذیری می تواند کدهای دلخواهی را در سیستم آلوده اجرا کرده و کنترل سیستم کاربر را در دست گیرد.

این نکته نیز حائز اهمیت است که بهره برداری از آسیب پذیری با شناسه *CVE-2020-9746* مستلزم این است که مهاجم رشته های مخرب را در پاسخ به *HTTP* ارسال کند.

تیم *Samba* برای رفع آسیب پذیری *Netlogon* با شناسه *CVE-2020-1472* در نسخه های مختلف *Samba* به روزرسانی های امنیتی جدیدی را منتشر کرده است. این آسیب پذیری به مهاجم راه دور امکان می دهد تا کنترل سیستم آسیب پذیر را در دست بگیرد. پیش از این، برای اشکال امنیتی در پروتکل *Netlogon*، مایکروسافت در اگوست سال ۲۰۲۰ میلادی به روزرسانی ارائه کرد. از آنجاییکه *Samba* نیز این پروتکل را پیاده سازی کرده است پس *Samba* نیز آسیب پذیر است.

از آنجاییکه نسخه ۴٫۸ از *Samba* و نسخه های بعد از آن به صورت پیش فرض از کانال امن پروتکل *Netlogon* استفاده می کنند و همین کانال امن برای مقابله با اکسپلویت موجود کافی است. مگر اینکه فایل پیکربندی *smb.conf* در این نسخه ها تغییر داده شده و *server schannel* برابر *auto* یا *no* قرار داده شود. نسخه ۴٫۷ از *Samba* و نسخه های پیش تر از آن آسیب پذیر هستند

معرفی کتاب حوزه پدافند عمومی

استفاده از آفا در مقابل نیروهای دشمن نیز اهمیت خاص خود را داراست.

آفا سطح مؤثر عوامل شناسائی، نظارتی و هدفیابی دشمن را پایین می آورد. دیدبانان، ناظران ماهر و سنسورهای پیشرفته می توانند توسط مبهم کردن نشانه ها و ردپاهای تجهیزات و یگان ها در صحنه نبرد، مغلوب گردند. باید از قدرت ها و تلاش های شناسائی دشمن برای ارزیابی، الگویابی، کاربرد و تشخیص قابلیت های نیروهای خودی جلوگیری شود.

آفا قدرت بقای نیروهای خودی را با کاهش قدرت تشخیص، شناسائی و درگیری با نیروهای خودی، بالا می برد. بقاء در برگیرنده تمامی اعمالی است که پرسنل و تأسیسات و منابع را از گزند عملیات و قدرت آتش نیروهای دشمن محافظت می نماید.

تکنیک های بقاء شامل استفاده از معیارهای فیزیکی مانند مبارزه، موقعیت حفاظت شده؛ تجهیزات هسته ای، بیولوژیکی، شیمیائی؛ و تمهیدات زرهی، می شود. این اقدامات وابسته به تاکتیک های اقدامات متقابل مانند پراکندگی و انتشار، تکنیک های حرکتی، امنیت ارتباطاتی، آفا و عملیات دودزا (نوعی از آفا) می باشد. بهبود بخشیدن به قدرت بقاء توسط آفا تنها به عملیات جنگی محدود نمی شود.

نموده تا در شرایط عملیاتی آسیب پذیری آن ها به حداقل ممکن برسد.

یک فرد نظامی در وهله اول باید در شرایط دشوار و پیچیده جنگی زنده بماند تا توانایی استفاده از مهارت ها و تکنیک های آموخته شده نظامی را به کار برد. اگر چه در مورد استتار، فریب و اختفاء باید وضعیت نیروهای خود را مد نظر قرار داد و به نحو شایسته ای از آن استفاده نمود اما آگاهی و دانستن چگونگی

طرح های کسر خدمت سربازی

به اطلاع می رساند که سازمان پدافند غیرعامل کشور (مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور و مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور) برای دانش آموختگان و فارغ التحصیلان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری طرح هایی برای کسر خدمت سربازی و نخبگی (جایگزین خدمت سربازی) در نظر گرفته است. علاقمندان می توانند علاوه بر مراجعه به وبسایت های مربوطه با مراجعه به اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی از روند ثبت نام مطلع شوند.

وب سایت مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور:

<http://www.mafpa.ir>

وب سایت مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور:

<http://www.pdrc.ir>

سایت های مرتبط با پدافند غیرعامل

وب سایت پایداری ملی

<http://www.paydarymelli.ir>

مرکز مطالعات پدافند غیرعامل

<http://www.pdrc.ir>

استانداری آذربایجان شرقی - پدافند غیرعامل

<http://www.ostan-as.gov.ir/Page/۴۲/>

پلیس فتا

<http://www.cyberpolice.ir>

مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی

<http://www.mafpa.ir>